

Мыклуш С.И., Мыклуш Ю.С., Дудыч Р.И. Лесоводственно-таксационная характеристика буковых древостоев Расточья и Ополья

За матеріалами повидельної бази даних лесоустроїства, проаналізовані розповсюдження і таксаційні характеристики букових лесостоев Расточья і Ополья. Значительне розповсюдження семенних лесостоев указує на необхідність проработування путей ведення господарства в них і відповідуючих нормативов с целью ефективного використання їх різнопланових функцій. Установлено, що для оптимізації структури насаджень і ефективного використання їх різносторонньої функції потрібно проработати пути ведення господарства в них, таблиць ходу росту нормальних букових древостоев, в частині букняков штучного походження і нормативи оцінки і використання багатобічної функції лес

Ключевые слова: бук лесной, насаждение, рост, производительность, таксационные показатели.

Myklush S.I., Myklush Yu.S., Dudych R.I. Forest inventory characteristic of beech stands of Roztochya and Opillya

Spreading and inventory characteristics of beech stands of Roztochya and Opillya were analyzed considering materials of stratum database of forest management. Considerable spreading of seed-cultural stands points at necessity of elaboration of forest management courses and appropriate norms on purpose of efficient using of their diverse functions. It is set that for optimization of structure of planting and effective use of their scalene functions it is needed to work out the ways of menage in them, tables of motion of growth of normal beech beechen stands, in particular beech beechen forests of artificial origin and norms of estimation the use of many-sided functions of the forests.

Keywords: European beech, border of natural habitat, stand, growth, productivity, inventory indices.

УДК 581.630*243.631.57

Доц. В.Б. Бальковський, канд. с.-г. наук –
Львівський НАУ

**ДЕРЕВНІ РЕСУРСИ ЛІСУ
ПІВНІЧНО-ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ**

Виконано оцінювання стану деревних ресурсів Волинської, Львівської та Рівненської областей. Розроблено систему базових індикаторів для такої оцінки і запропоновано заходи зі стабілізації використання місцевих деревних ресурсів лісу. Встановлено, що завдяки численним курортам і санаторним комплексам, лікувально-оздоровчим центрам і центрам гірськолижного спорту лісові масиви слугують місцем відпочинку та оздоровлення для значної кількості людей. Рекреаційне навантаження на ліс не зменшується протягом всього року, хоч окремі лісові ландшафти (гірськолижні маршрути, береги озер і річок, ягідники, грибні місця) мають відповідне сезонне навантаження.

Ключові слова: ресурси, запас, приріст, лісистість, відновлення лісу, рекреація.

Вступ. Волинська, Львівська і Рівненська області займають важливе прикордонне розташування і характеризуються значними лісовими ресурсами. Тому стан цих ресурсів і масштаби їх використання мають не лише важливе економічне, а й певне екологічне значення для всієї держави. Враховуючи сучасний рівень суспільно-економічних відносин і складності переходу вітчизняної економіки на систему збалансованого розвитку, проблема лісокористування у регіоні є актуальною.

Серед розмаїтих лісових ресурсів головним продуктом лісу залишається деревина, що змушує нас обмежитись оцінкою саме її з урахуванням екологіч-

ної функції самих лісів. Ці функції охоплюють і ценотичне значення лісових угруповань, їх роль у рекреаційно-оздоровчій діяльності суспільства [1, 6].

Матеріал і методи. У дослідженнях використано лісовпорядкувальні та статистичні матеріали, які дають цілком репрезентативну характеристику стану лісових ресурсів регіону протягом останнього ревізійного періоду.

Оцінку лісових (деревних) ресурсів здійснювали за методикою З.В. Герасимчук, А.Г. Шапаря і В.Б. Хазана [3, 6, 8]. З цією метою було складено структурну схему агрегованого індикатора стану деревних ресурсів. Під час визначення агрегованого індикатора якісного складу деревних ресурсів враховували набір відповідних базових індикаторів (рис. 1).

Рис. 1. Структурна схема формування агрегованого індикатора стану деревних ресурсів лісу

Обрані базові індикатори становлять певне коло оцінки стану деревних ресурсів і створюють можливість використання числових показників. Результати оцінки базових індикаторів визначали за уніфікованою вимірною шкалою, яка прийнята для характеристики якісних показників системи і для формування дійових заходів [3, 6]. Означена шкала складається з 5 станів розвитку території, яким відповідають різні рівні показників:

- еталонний стан – 1.0-0.8;
- сприятливий стан – 0.8-0.6;
- задовільний стан – 0.6-0.4;
- загрозливий стан – 0.4-0.2;
- критичний стан – 0.2-0.0.

Кожен з блоків системи складається зі сукупності відповідних базових індикаторів. Вони визначають кількісні та якісні характеристики деревних ресурсів. Зокрема, наявність ресурсу оцінена за поширенням лісів, запасом деревини в них і рівнем її використання. Якість ресурсу залежить від складу насаджень, панівних лісотвірних порід, їх приростів та рівня лісовідновлення в регіоні.

Особливе значення має еколого-стратегічна оцінки ресурсу. Якщо перші два базуються переважно на біоценотичних і економічних показниках, то останній свідчить про відповідність лісокористування стратегії збалансованого розвитку. Тому базовими індикаторами тут обрано характеристики функціонального та екосистемного стану насаджень, рівню їх заповідності, рекреаційного використання.

Сукупність значень блоків базових індикаторів використано для визначення агрегованого індикатора деревних ресурсів регіону. Відповідно до його рівня оцінки визначені принципи господарської стратегії у лісах регіону на основі збалансованого розвитку.

Результати дослідження. Ліс – це одна з найважливіших складових природних ресурсів. Він має не лише економічне значення в життєдіяльності суспільства, а й виконує важливі екологічні функції у природному середовищі [1, 2, 5]. Його роль в регіоні залишається координаційною, бо сам регіон належить до географічної зони (Полісся і Лісостеп), де лісові ландшафти завжди були корінними, автохтонними біогеоценозами.

Ділова деревина формується у процесі росту лісоутворювальних порід і має тривалий ресурсний цикл. Корінні місцеві породи (дуб, сосна, бук, ялина) відзначаються високоякісною деревиною. Але вік технічної стиглості цих порід сягає 80-100 р. Тому ресурсний цикл таких насаджень тривалий, а якість деревини значною мірою залежить від вчасного виконання основних лісгосподарських заходів догляду за лісом.

У похідних порід (осика, береза, граб, вільха сіра, верба) вік технічної стиглості істотно менший, у межах 40-50 років. Якість деревини в них значно нижча, через що використання її у виробництві обмежене. Водночас, через відсутність цілеспрямованих господарських заходів, відбувається поширення похідних порід на місці корінних лісоутворювальних видів. Таке явище відбувається з різних причин: надмірних рубань головного користування (насамперед суцільних), брак доглядових рубань, потужних осушувальних меліорацій, пожеж, розвитку вогнищ шкідників і хвороб тощо.

Оцінка деревних ресурсів не обмежується економічним їх значенням. Ліс відіграє важливу екологічну функцію в довіллі. Ця функція проявляється у стабілізації чинників середовища і в створенні специфічних умов не лише на території лісового біоценозу, а й на значній відстані від нього. Регуляційна функція лісів проявляється у всіх або майже всіх чинниках середовища: у температурному режимі, водозабезпеченості, рівні сонячної радіації, переміщенні повітряних мас, їх газообміні тощо. Отже, ліси є важливою складовою природних ресурсів і запорукою стабільності умов середовища у всіх рослинно-кліматичних зонах.

Оцінюючи екологічну роль лісових насаджень, враховуємо і специфіку взаємозв'язків, які відбуваються в ньому між окремими компонентами цього складного біоценозу. Між його живими компонентами існують прямі та опосередковані зв'язки, порушення яких може стати причиною втрати лісом природного ценотичного потенціалу. Біологічна (ценотична) структура лісового угруповання та його екологічна роль у довіллі надзвичайно складні та різнопланові (рис. 2).

Рис. 2. Схема взаємозв'язків у лісовому біоценозі

Наявність лісів – одна з основних передумов економічної та екологічної стабільності в регіоні. Лісовим фондом називають сукупність усіх лісів, які знаходяться там [2, 7]. У північно-західних областях (ПЗО) площа лісів становить понад 2 244 тис. га (Волинська обл. – 697,3; Львівська обл. – 689,9; Рівненська обл. – 857,7). Таким чином, лісовий фонд всіх трьох областей досить значний, хоч ліси зосереджені найбільше у північних поліських і південно-західних карпатських районах (рис. 3).

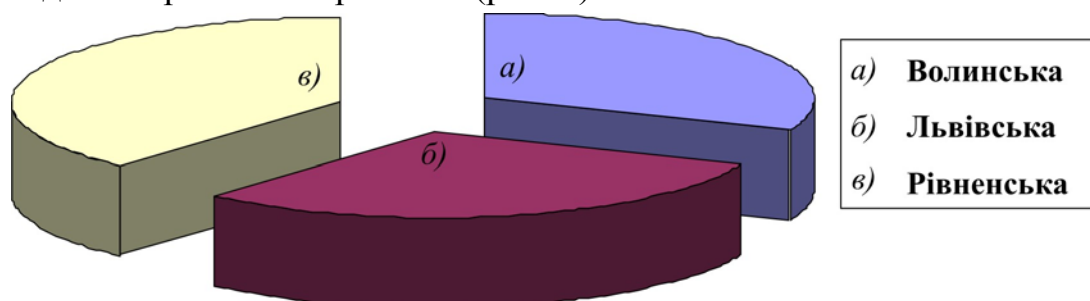

Рис. 3. Співвідношення лісового фонду на території північно-західних областей України (тис. га)

Важливою характеристикою лісового фонду є показник лісистості території. На території ПЗО він істотно змінювався у післявоєнний період, що було пов'язано зі станом господарства та його відбудовою протягом цих десятиріч (табл. 1).

Табл. 1. Динаміка лісистості у повоєнний період, %

Області	% лісистості за роками				
	1946	1956	1973	2000	2008
Волинська	17.2	23.1	31.7	31.2	30.6
Львівська	24.9	24.0	26.1	26.5	28.3
Рівненська	28.5	30.9	34.3	35.3	36.0

Таким чином, цей показник за післявоєнний період зріс у всіх областях, а найбільше – на території Волині, де лісистість збільшилась за цей час мало не вдвічі. Зазначимо, що рівень лісистості регіону є одним з найвищих в Україні, що свідчить про високий біологічний потенціал місцевих лісових ресурсів. Зараз лісистість ПЗО досить висока і значно перевищує цей показник в Україні (рис. 4).

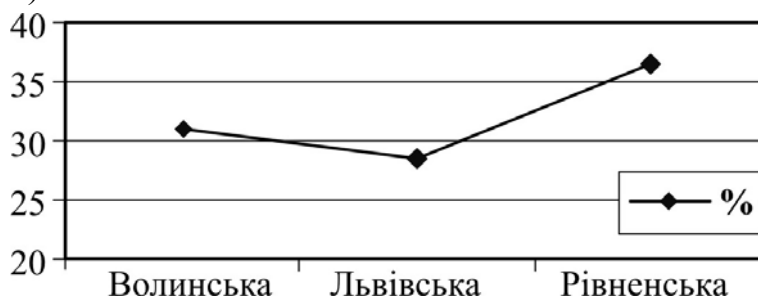

Рис. 4. Сучасна лісистість території ПЗО (%)

Для порівняння, пересічний показник лісистості України становить лише 15,6 % і є найнижчим серед європейських країн, де він досягає 30 % [2]. Отже, у ПЗО лісистість відповідає європейським стандартам, хоч і поступається таким країнам, як Югославія і Болгарія (відповідно 41.1 і 34.4 %).

Однак лісистість регіону не рівномірна. У гірських і поліських районах показник лісистості досягає 55-60 %, тоді як у центральних лісостепових районах він знижується до 10 %.

Запас деревини в лісах ПЗО досить значний і становить 349 млн м³, що становить майже 26,5 % запасу деревини в лісах України. Однак, запас стиглої деревини тут порівняно невисокий і не перевищує 8.1 % загального запасу. Якщо вважати, що запас у цій віковій групі лісів повинен становити близько 12 %, то запас придатних до заготівлі деревини насаджень утрачений майже на третину. До того ж, варто враховувати запаси деревини, які знаходяться у II групі експлуатаційних лісів. Там стиглі та перестійні насадження мають ще менший запас деревини, який не перевищує 14,0 млн м³. Отже, показник місцевих запасів деревини, яка може бути використана в процесі рубань головного користування, не перевищує 3,5 %, що, на нашу думку, найбільш реально відображає реальну картину деревних лісових ресурсів у регіоні. Все це свідчить про значну виснаженість місцевих лісів, що підтверджується й іншими базовими показниками місцевих деревних ресурсів. Дефіцитність якісної деревини є важливою економічною проблемою в регіоні, як і для всієї України.

Рівень використання деревних ресурсів у регіоні залишається досить високим, що посилює виснаженість лісових ресурсів. Заготівлі деревини в процесі рубань головного користування щороку охоплюють до 6 тис. га. При розрахунковій лісосіці в межах 1250-1430 тис. м³, щороку на території північно-західних областей тільки цими рубаннями десятки лісозаготівельних організацій отримують близько 1500-1600 тис. м³ деревини. Це означає, що переруб розрахункової лісосіки становить 11,5-15,3 %.

Окремо зазначимо про поширення самовільних рубань, які стали справжнім стихійним лихом для лісового господарства. Вони досягають 15-23 тис. м³ на рік і щороку зростають на 10-15 %. Самовільні рубання спрямовані на забезпечення приватних лісопилень, які часто не мають навіть державної реєстрації.

Значної школи деревним ресурсам лісу завдають приховані рубання, коли під виглядом санітарних і поступових рубань здійснюють промислові заготівлі деревини. За обсягом заготівель вони можуть навіть удвічі, а то й більше перевищувати розрахункову лісосіку, що є основною причиною виснаження деревних ресурсів лісу і становить загрозу для подальшого відтворення їхнього біологічного потенціалу.

Якість деревних ресурсів визначається за показниками складу насаджень, їх продуктивності та відтворюваності. Саме ці показники якості було обрано за базові індикатори лісових ресурсів.

Насадження ПЗО розташовані у двох лісорослинних зонах: лісовій та лісостеповій. Вони займають різні елементи рельєфу: від гірських схилів Карпат до низовин Полісся. Тому ці насадження дуже різняться за видовим складом, структурою, продуктивністю та іншими показниками. За видовим складом у лісах ПЗО переважають шпилькові породи (рис. 5).

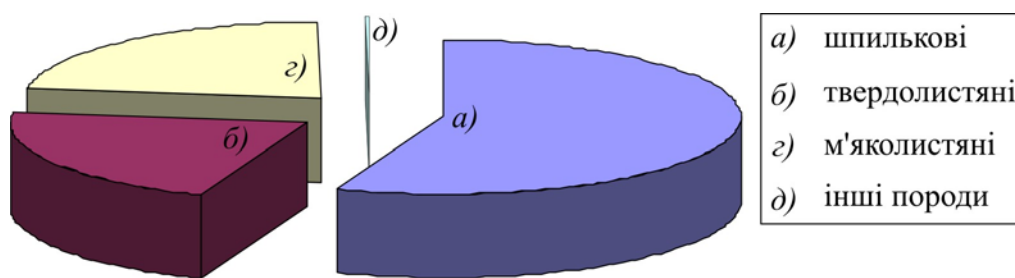

Рис. 5. Розподіл лісового фонду ПЗО за панівними породами (тис. га)

Соснових лісів найбільше у Волинській та Рівненській областях, тоді як ялинники поширені в Карпатах. Тверді листяні породи (дуб і бук) домінують у лісах Львівської області. Значні площі дубових лісів знаходяться також у Волинській та Рівненській областях, переважно у південній їх частині. М'яколистяні насадження з переважанням вільхи та осики поширені на понижених елементах рельєфу, зокрема на заболочених площах Полісся (табл. 2).

Табл. 2. Розподіл лісового фонду за панівними породами

№	Лісоутворювальні породи	Площа насаджень, тис. га			
		Волинська область	Львівська область	Рівненська область	Разом
1.	Шпилькові	402.7	97.0	475.1	974.8
2.	Тверді листяні	110.5	185.5	77.8	373.8
3.	М'які листяні	179.3	46.4	167.6	393.3
4.	Інші види	1.4	1.5	1.8	3.7

При цьому насадження відзначаються високою якістю. Високобонітетні насадження займають близько 20 % лісової площі, тоді як на частку низькобонітетних припадає не більше 5,6 % території.

Водночас продуктивність місцевих лісів порівняно невисока. Пересічний запас деревини у стиглих лісах рідко перевищує 250-310 м³/га. Для порівняння, в лісах Росії цей показник досягає 600-700 км³/га. Водночас річний приріст деревини становить близько 4,0 м³/га, а в Карпатах – навіть 5,1 м³/га (тоді як у російських лісах – лише до 3,5 м³/га). Це значний природний потенціал місцевих лісів. Отже, основна проблема лісу – в його виснаженості, що може стати причиною втрати його біологічного потенціалу, якщо до лісівничої справи не буде вжито принцип збалансованого розвитку.

Віковий склад лісових насаджень теж свідчить про надмірні рубання головного користування (табл. 3).

Табл. 3. Вікова структура лісів (%)

№	Класи віку лісових насаджень	Площа лісів, %			
		Волинська область	Львівська область	Рівненська область	Пересічний показник
1.	молодняки	43	36	31	37
2.	середньовікові	42	45	44	43
3.	пристигаючі	11	13	16	13
4.	стиглі та перестійні	4	6	9	7

У лісах переважають молодняки та середньовічні насадження, кількість яких сукупно становить 75-85 %. Найгірше ситуація склалась з лісами

стиглого і перестійного віку, тобто з насадженнями, які можуть використовуватися у рубаннях головного користування. Навіть за цими матеріалами можна сказати, що поліські ліси виснажені і потребують мораторію на рубання деревини щонайменше на 10-15 років.

Рівень лісокультурних робіт на території ПЗО досить високий. Щоріку відновлення лісу на порубках і не придатних до сільськогосподарського використання вгіддях проводиться на площі 13-14 тис. га у лісових культурах впроваджуються головні лісоутворювальні породи регіону, зокрема: сосна, ялина, дуб, бук тощо. Це свідчить про високий потенціал новостворених лісових ландшафтів.

Еколого-стратегічна оцінка деревних ресурсів лісу базується на функціональному розподілі насаджень, їх долучені до природно-заповідного фонду, рекреаційному використанні лісових ландшафтів. Ці показники свідчать про стабільність захисних функцій лісу, його роль у регулюванні основних чинників природного середовища, про розміри рекреаційного потенціалу в регіоні.

Усі ліси ПЗО поділено на 2 групи. Ліси I групи охоплюють до 21,5 % лісового фонду. Сюди належать насадження, які виконують водоохоронну і захисну роль навколо річок і на крутосхилах, а також санітарно-гігієнічні та оздоровчі насадження навколо міст і курортів тощо. Всі господарські заходи у цих лісах спрямовані на збереження і відновлення їхніх захисних і рекреаційних функцій. Заготівельні роботи здійснюються в лісах 2 групи, яких у ПЗО переважна більшість (до 78,5 % лісового фонду). Саме вони залишаються сьогодні вкрай виснаженими інтенсивними рубками головного користування. У молодняках часто відбувається небажана зміна корінних лісоутворювачів на похідні, малопродуктивні. Тому режим користування деревиною в лісах II групи потребує довготривалого обмеження.

Окрему категорію в складі лісів I групи становлять насадження спеціального цільового призначення, виділені у складі природно-заповідного фонду (ПЗФ). Заповідність найцінніших лісових масивів можна розглядати як важливий чинник екологічної стабілізації в регіоні. Ця категорія лісів на території ПЗО становить 495,5 тис. га, що становить близько 8,1 % території регіону (табл. 4). Для порівняння, подібні показники в сусідніх країнах Європи досягають 12-15 % [2, 4].

Табл. 4. Ліси природно-заповідного фонду ПЗО

№	Категорії охоронних територій	Параметри ПЗФ, од./га			
		Волинська область	Львівська область	Рівненська область	Разом
	Заповідники	1/2976	1/2085	1/42289	3/47350
	Націон. природні парки	2/88293	2/42763	-	4/131956
	Ландшафтні парки	-	4/47379	3/58708	7/106087
	Заказники	215/91272	39/30429	123/60090	377/181791
	Пам'ятки природи	116/5345	165/2358	64/815	345/8518
	Заповідні урочища	24/14518	48/6502	96/3188	168/24208
	Площа охоронних територій	193247	132508	169717	495472
	% заповідності	9.6	6.1	8.5	8.1

Примітка: категорії ПЗФ у техногенних ландшафтах не наведено.

Необхідно також враховувати потужне рекреаційне навантаження на місцеві лісові ресурси. Завдяки численним курортам і санаторним комплексам, лікувально-оздоровчим центрам і центрам гірськолижного спорту лісові масиви слугують місцем відпочинку та оздоровлення для значної кількості людей. Рекреаційне навантаження на ліс не зменшується протягом всього року, хоч окремі лісові ландшафти (гірськолижні маршрути, береги озер і річок, ягідники, грибні місця) мають відповідне сезонне навантаження.

Якщо узагальнити матеріали аналізу деревних ресурсів лісу, агрегований індикатор їхнього стану в ПЗО становитиме 0,31, що відповідає загрозливому стану за уніфікованою вимірною шкалою. Як було відзначено вище, цей стан пов'язаний з виснаженням місцевих деревних ресурсів, а разом з ними і виснаженістю самих лісових масивів. Тому, з погляду на значення лісу у формуванні стратегії збалансованого розвитку регіону потрібно:

- затвердити мораторій на рубання головного користування терміном не менше одного ревізійного періоду;
- посилити охорону наявних деревних ресурсів від браконьєрства та необґрунтованих господарських рубань;
- збільшити частку лісових насаджень у складі ПЗФ до 12 %;
- активізувати інвестиційну діяльність для розвитку місцевих рекреаційно-оздоровчих закладів.

Література

1. **Вахович І.М.** Фінансова політика сталого розвитку регіону: методологія формування та механізм реалізації / І.М. Вахович. – Луцьк : Вид-во "Надстир'я", 2007. – 496 с.
2. **Генсірук С.А.** Принципи збалансованого природокористування та природовідновлення у лісогосподарському виробництві / С.А. Генсірук, Л.І. Копій // Збалансоване природокористування та природовідновлення. – К. : Вид-во ВЕЛ, 2008. – С. 12-14.
3. **Герасимчук З.В.** Екологічна безпека регіону: діагностика і механізм забезпечення / З.В. Герасимчук, А.О. Олексюк. – Луцьк : Вид-во "Надстир'я", 2007. – 280 с.
4. **Дуда В.В.** Наукові принципи та методика управління лісовими ресурсами на стадії лісовпорядкування / В.В. Дуда // Лісівництво і агролісомеліорація. – К. : Вид-во "Урожай". – 1993. – Вип. 87. – С. 49-53.
5. **Кравець П.В.** Критерії та індикатори сталого управління лісами України в контексті оцінки агробіорізноманіття / П.В. Кравець // Агробіорізноманіття України : теорія методологія, індикатори, прилади. – К. : ЗАТ "Нічлава", 2005. – Кн. 2. – С. 389-417.
6. **Методичні** вказівки з розробки регіональних стратегій сталого розвитку // А.Г. Шапар, М.А. Ємець, П.І. Копач, С.З. Поліщук, О.К. Тяпкін, В.Б. Хазан. – Дніпропетровськ: Вид-во "Моноліт", 2003. – 131 с.
7. **Недельський В.А.** Сучасний стан лісів Волині. Природні ресурси, екологія та охорона здоров'я Полісся / В.А. Недельський, І.М. Мерленко. – Луцьк : Вид-во "Надстир'я", 2000. – С. 21-23.
8. **Хвесик М.А.** Стратегія соціально-економічного розвитку регіону (на прикладі Волинської області) / Хвесик М.А., Горбач Л.М., Н.В. Вишневська, Ю.М. Хвесик. – К. : Вид-во "Кондор", 2004. – 376 с.

Бальковський В.Б. Древесные ресурсы леса северо-западных областей Украины

Выполнена оценка состояния древесных ресурсов Волынской, Львовской и Ровенской областей. Установлена система базовых индикаторов для такой оценки и предложены мероприятия по стабилизации использования местных древесных ресурсов леса. Установлено, что благодаря многочисленным курортам и санаторным комплексам, лечебно оздоровительным центрам и центрам горнолыжного спорта, лесные массивы служат местом отдыха и оздоровления для значительного количе-

ства людей. Рекреационная нагрузка на лес не уменьшается в течение всего года, хоть отдельные лесные ландшафты (горнолыжные маршруты, берега озер и реки, ягодники, грибные места) имеют соответствующую сезонную нагрузку.

Ключевые слова: ресурсы, запас, прирост, лесистость, возобновление леса, рекреация.

Bal'kovskiy V.B. Arboreal resources of the forest of north-western areas of Ukraine

The estimation of the state of wood resources of the Volyn, L'viv and Rivne regions is executed. The system of base indicators is set for such estimation and measures are offered on stabilizing of the use of local arboreal resources of the forest. It is set that due to numerous resorts and sanatorium complexes, to the health centers and centers of mountain-skiing, forest arrays serve as the places of rest and making healthy for the most of people. The recreation loading on the forest does not diminish during throughout the year, though separate forest landscapes (mountain-skier routes, banks of lakes and rivers, berry patches, mushroom places) have the proper seasonal loading.

Keywords: resources, stocked, increase, wooded, proceeding in the forest, recreation.

УДК 630(477.41/.42):33

Ст. викл. З.О. Толчанова –

НУ водного господарства та природокористування, м. Рівне

ЗНАЧЕННЯ ПОЛІСЬКОГО РЕГІОНУ В СИСТЕМІ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Досліджено динаміку розвитку лісогосподарського комплексу України. Визначено роль лісового господарства Північного (Поліського) регіону в системі лісогосподарського комплексу України. Встановлено, що доцільним буде розроблення організаційно-економічних заходів, спрямованих на підвищення ефективності використання лісових ресурсів Північного (Поліського) регіону України, а саме: створення гнучкої структури управління, яка посилить виробничо-економічні зв'язки між підприємствами лісопромислового комплексу в межах регіону; обґрунтування ефективності організаційно-економічних відносин у межах лісопромислового комплексу регіону.

Ключові слова: лісове господарство, лісогосподарський комплекс, Північний (Поліський) регіон України, лісоресурсний потенціал.

Постановка проблеми. Лісогосподарський комплекс України – це виробничо-економічна система, яка об'єднує лісове господарство і лісозаготівельну промисловість та входить до складу лісопромислового комплексу України. Основною складовою лісогосподарського комплексу є лісове господарство, яке здійснює розширене відтворення та підвищення продуктивності лісів, посилення їхніх екологічних функцій, захист та охорону, а також лісовпорядкування та використання лісових ресурсів.

Враховуючи те, що за останні тисячоліття природні умови (грунти, клімат) України майже не змінилися, а площа лісів, внаслідок впливу діяльності людини, різко зменшилася, постає питання розроблення організаційно-економічних засад відтворення та раціонального використання лісових ресурсів. Крім того, для територій, де ліс становить основу регіональної економіки, а лісове господарство відіграє вагомую соціально-економічну роль, важливого значення набуває ефективне ведення лісового господарства та стале управління лісами [1]. В контексті сказаного, значну увагу варто приділити регіонам із найбільшим лісовим потенціалом, оскільки саме від них потрібно відштовхуватися у формуванні важелів раціонального лісокористування.